

28 november 2023

Langdurig bruikleen Hilma af Klint opgenomen in vaste collectie Kunstmuseum Den Haag

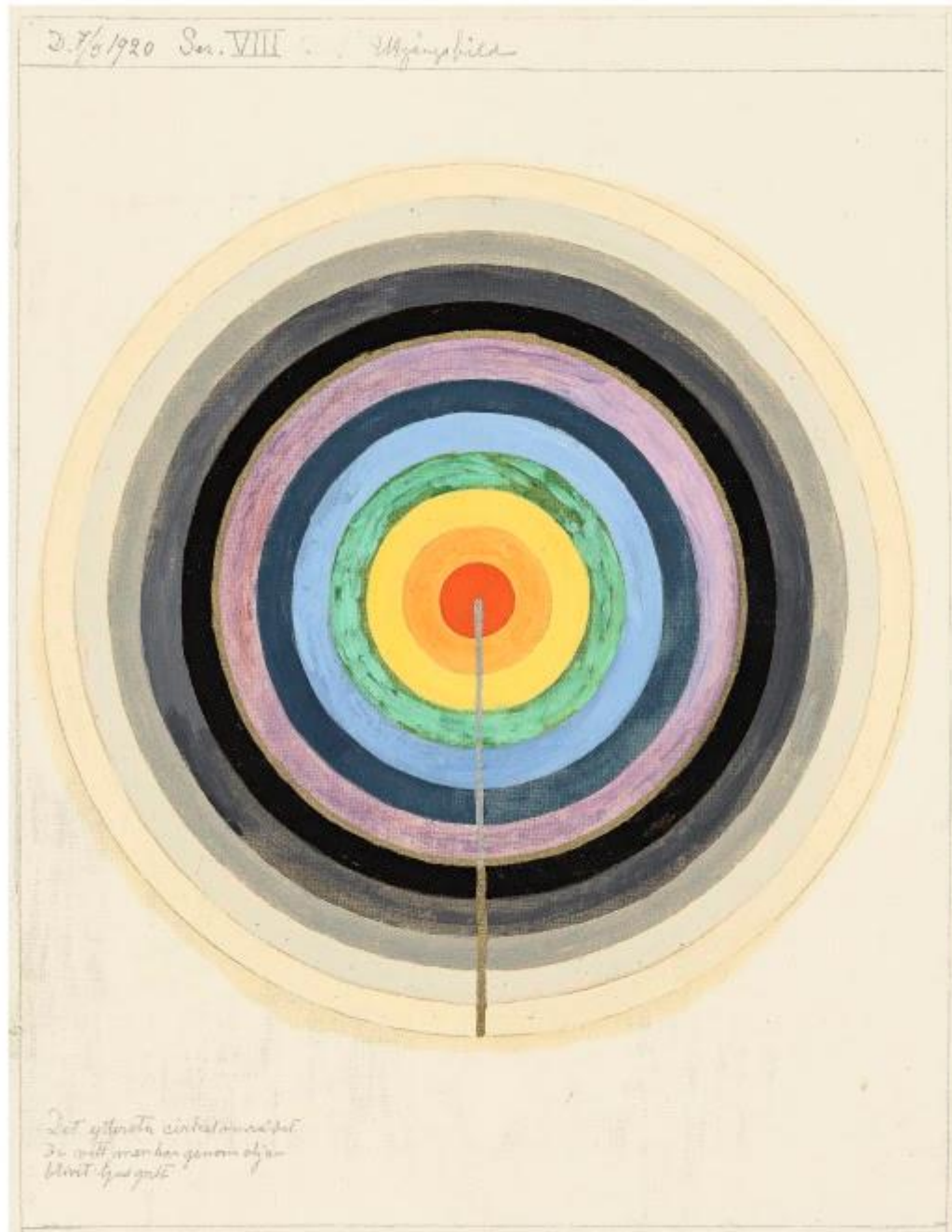

Hilma af Klint, Serie VIII, 1920, zoals nu te zien in de vaste presentatie Ontdek het Moderne van Kunstmuseum Den Haag. Foto: Kunstmuseum Den Haag/Alice de Groot

In navolging van het MoMA in New York heeft Kunstmuseum Den Haag een langdurig bruikleen van Hilma af Klint aan de collectie mogen toevoegen, **Serie VIII** uit 1920. Op dit moment is de tentoonstelling ***Hilma af Klint & Piet Mondriaan. Levensvormen*** in het museum te zien. Deze serie maakt daar geen onderdeel van uit, maar wordt vanaf nu getoond in de permanente tentoonstelling ***Ontdek het Moderne***. Het museum is The Hilma af Klint Foundation zeer dankbaar, want de werken vormen een belangrijke aanvulling op de vaste collectie die schilderijen omvat van tijdgenoten als Wassily Kandinsky en Jacoba van Heemskerck. Net als Hilma af Klint, hielden deze

kunstenaars zich bezig met het spirituele in de kunst. Kunstmuseum Den Haag is het eerste Nederlandse museum waar het werk van Af Klint langdurig is te zien.

Nadat Af Klint haar 'Schilderijen voor de tempel' - 193 werken in series die ze maakte in opdracht van de 'geestelijke wereld' - in 1915 heeft afgerond, gaat ze op kleiner formaat werken en wordt haar vormtaal eenvoudiger. Wel blijft ze trouw aan het werken in series, waarin steeds een ontwikkeling, een evolutie wordt verbeeld. *Serie VIII* bestaat uit zes werken die Af Klint in zes dagen tijd heeft gemaakt en gaat over de relatie van de buitenwereld met de binnenwereld en het streven van de mens om tot zijn innerlijke kern te komen.

Hilma af Klint, Serie VIII, Uitgangsbeeld, 1920, Courtesy The Hilma af Klint Foundation.

In 1920 is Af Klint meer dan ooit op zoek naar verbinding met de natuur. Samen met haar partner Thomasine Anderson schrijft ze in haar notitieboeken teksten als: "Achter de bruisende kracht van de plant schuilt de warmte van het gevoel. Achter de mobiliteit van het dier schuilt de kracht van het denken. In de ernst van de steen zijn denken en voelen verenigd." *Serie VIII* sluit aan bij deze denkbeelden. Anderson omschreef het uitgangsbeeld van de serie destijds als de zon, omringd door een aura dat bestaat uit vijf gekleurde cirkels die staan voor de krachten van de geest. De kleuren zijn symbolisch geladen. Zo staan blauw en geel voor respectievelijk het

mannelijke en het vrouwelijke, terwijl goud en zilver voor de geestelijke en menselijke wereld staan. Het in evenwicht brengen van deze werelden en het laten samenvloeien van tegengestelde krachten maakt volgens Anderson onderdeel uit van de reis naar onze essentie. Af Klint wordt in 1920 lid van de Antroposofische Vereniging en brengt dat jaar een bezoek aan Rudolf Steiner, de oprichter daarvan. Steiner propageerde dat het spirituele in de schilderkunst vanuit de essentie van kleur zou moeten worden weergegeven. Dit bezoek veroorzaakt een verandering in de stijl van Af Klint, na *Serie VIII* begint ze verschillende kleuren waterverf in elkaar te laten overvloeien.

Over de tentoonstelling

In samenwerking met Tate Modern brengt Kunstmuseum Den Haag het baanbrekende werk van Hilma af Klint samen met dat van haar grensverleggende tijdgenoot: Piet Mondriaan. De schilders hebben elkaar nooit ontmoet, maar hun eigenzinnige oeuvres weerspiegelen beide een tijdperk waarin de kijk op de werkelijkheid door wetenschappelijke ontdekkingen en nieuwe ideeën over spiritualiteit radicaal verandert. Gebaseerd op gedeelde intellectuele en spirituele bronnen ontwikkelen ze elk een geheel eigen beeldtaal, weg van de natuurlijke verschijningsvormen. [Hilma af Klint & Piet Mondriaan. Levensvormen](#) is nog te zien t/m 25 februari 2024.

Bij de tentoonstelling is ook [een podcastserie](#) verschenen die extra verdieping biedt.